

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Πνευματική ιδιοκτησία και δικαιώματα του δημιουργού

Τα δικαιώματα του δημιουργού είναι άυλα δικαιώματα ιδιοκτησίας που αποκτώνται για κάθε είδος πρωτότυπου έργου που εκφράζεται σε οποιαδήποτε υλική μορφή.

Έργα άξια της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι, κατά συνέπεια, «γραπτά και προφορικά κείμενα», κυριότερα είδη των οποίων είναι οι επιστημονικές πραγματείες, οι διαλέξεις, οι πανεπιστημιακές παραδόσεις, τα λογοτεχνικά έργα κ.λπ., ενώ αναφέρονται και τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων τα σχέδια και τα αρχιτεκτονικά έργα.

Με βάση τα παραπάνω, αντικείμενο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας τυγχάνουν και οι πανεπιστημιακές εργασίες (ερευνητικές εργασίες, διπλωματικές εργασίες, μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές).

Ο δημιουργός του έργου αποκτά, με την δημιουργία του έργου, **πνευματική ιδιοκτησία** επί αυτού και κατέχει όλα τα δικαιώματα.

Συγκεκριμένα, κατέχει:

1. **Το ηθικό δικαίωμα**, το οποίο δεν δύναται να παραχωρηθεί
2. **Το περιουσιακό δικαίωμα** (ή δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης) το οποίο δύναται, υπό προϋποθέσεις, να παραχωρηθεί

1 Το ηθικό δικαίωμα

Ο/η δημιουργός κατέχει το **ηθικό δικαίωμα** επί του έργου. Δημιουργός είναι μόνον ο φοιτητής/τρια, καθώς ωφελείται από την διοικητική διαδικασία στην οποία η ερευνητική/διπλωματική εργασία αναφέρεται (μόνο το όνομά του/της εμφανίζεται στον υλικό φορέα του έργου, μόνο ο φοιτητής/τρια υποστηρίζει την έρευνα ενώπιων της εξεταστικής επιτροπής, μόνο ο/η φοιτητής/τρια μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής βαθμολογείται και συμπληρώνει τις απαιτούμενες από την Σχολή πιστωτικές μονάδες για να του χορηγηθεί ο τίτλος του αρχιτέκτονα μηχανικού) και έχει το δικαίωμα της απαίτησης από κάθε τρίτο που χρησιμοποιεί το έργο του να αναγράφει το όνομά του ως δικαιούχου των πνευματικών δικαιωμάτων (βλ. «Πνευματική κλοπή»).

Εντούτοις, η ερευνητική/διπλωματική εργασία εκπονείται υπό την επίβλεψη μέλους ΔΕΠ της Σχολής. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση δημοσίευσης ή /και παρουσίασης της ερευνητικής/διπλωματικής εργασίας (σε επιστημονικά περιοδικά, έντυπα, συνέδρια, εκθέσεις, προφορικές παρουσιάσεις και εισηγήσεις κ.λπ.) από τον φοιτητή/τρια ως το φυσικό πρόσωπο, το οποίο κατέχει την πνευματική ιδιοκτησία της, θα πρέπει να αναφέρονται με ακρίβεια τα εξής:

1. Ότι πρόκειται για ερευνητική/διπλωματική εργασία υπό την επίβλεψη του μέλους ΔΕΠ του οποίου και θα αναφέρεται το όνομα
2. Τα ονόματα άλλων μελών ΔΕΠ με ρόλο συμβούλων
3. Η σύνθεση της ομάδας φοιτητών/τριών (σε περίπτωση ομαδικής εργασίας)

4. Ότι η ερευνητική/διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στην Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πολυτεχνείου Κρήτης

5. Ο χρόνος εκπόνησης της εργασίας.

Δεδομένων των παραπάνω,

-σε καμία περίπτωση δεν μπορεί μια ερευνητική/διπλωματική εργασία να θεωρηθεί **έργο συνεργασίας** του/της φοιτητή/τριας και του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ. Ως εκ τούτου ο φοιτητής/τρια είναι ο μόνος/η και αποκλειστικός/ή δημιουργός και απόλυτος/η δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας.

-σε καμία περίπτωση δεν μπορεί μια ερευνητική/διπλωματική εργασία να θεωρηθεί **συλλογικό έργο** του/της φοιτητή/τριας και του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ, καθώς ως συλλογικό έργο θεωρείται αυτό που έχει δημιουργηθεί από περισσότερους του ενός δημιουργούς υπό την πνευματική διεύθυνση και τον συντονισμό ενός φυσικού προσώπου (επιλογή, κατάταξη, διάρθρωση υλικού κ. λπ).

Ρητά απαγορεύεται η χρήση της ερευνητικής εργασίας στα πλαίσια ερευνητικού προγράμματος.

2 Το περιουσιακό δικαίωμα

Ο δημιουργός κατέχει και το **περιουσιακό δικαίωμα** επί του έργου, δηλαδή το δικαίωμα εκμετάλλευσής του (εφόσον αποδώσει τα παραπάνω ηθικά δικαιώματα), όσον αφορά στην αναπαραγωγή, προσαρμογή, διασκευή ή άλλη μετατροπή του, αποκομίζοντας οικονομικά οφέλη.

Εντούτοις, το Πολυτεχνείο Κρήτης διατηρεί τα δικαιώματα που του αναλογούν από τυχόν οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από εμπορικές ή άλλες εφαρμογές των αποτελεσμάτων των διπλωματικών εργασιών, καθώς είναι ο εργοδότης των μελών ΔΕΠ τα οποία επιβλέπουν την εκπόνηση των ερευνητικών/διπλωματικών εργασιών και παρέχει εργαστηριακές και άλλες υποστηρικτικές υποδομές, οι δαπάνες των οποίων καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος

Πνευματική κλοπή

Εφόσον ορίζεται η πνευματική ιδιοκτησία, αυτομάτως ορίζεται και η **πνευματική κλοπή** (plagiarism) ως ηθικά αξιόποινη πράξη κατά την οποία παρουσιάζεται δουλειά τρίτου προσώπου ως προσωπική δουλειά, ειδικότερα όταν παρατίθενται αυτούσιες ή/και διασκευασμένες προτάσεις της σκέψης άλλων ερευνητών χωρίς εισαγωγικά ή/και χωρίς να αναφέρεται η πηγή.

Οι παραπομπές οφείλουν να γίνονται με προσοχή και ακρίβεια σύμφωνα με τους ισχύοντες επιστημονικούς κανόνες και σύμφωνα με τις οδηγίες του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ.